

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Fisiología		Código	661G01105
Titulación	Grado en Enfermería			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grado	Anual	Primerº	Formación básica	12
Idioma	Castelán Galego Inglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Gómez Tellado, Manuel	Correo electrónico	manuel.tellado@col.udc.es	
Profesorado	Gómez Tellado, Manuel	Correo electrónico	manuel.tellado@col.udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descripción xeral	O propósito desta materia é abordar o coñecemento e comprensión da función dos sistemas do organismo humano de forma integrada, é decir os mecanismos que o organismo utiliza para manter en equilibrio todas as súas funcións e as interrelacións entre elas. Comprender as alteracións que se producen cando fallan os mecanismos de compensación fisiológicos e as súas manifestacións.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano.
A2	Comprender as bases moleculares e fisiológicas das células e os tecidos.
A11	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
B1	Aprender a aprender.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C9	CB1.- Que os estudiantes demostrarán posuir e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral, e sólense atopar a un nivel que, si ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda dun campo de estudio.
C10	CB2.- Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que soLEN demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
C11	CB3.- Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4.- Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Describir as funcións dos distintos órganos, aparatos e sistemas do organismo sano.	A1 A2 A11	B1 B8	C3 C9
Explicar os mecanismos de integración e interrelación entre os diferentes órganos e sistemas.	A1 A2	B1 B8	C1
Identificar as alteracións das diferentes funcións e as causas que as producen. Resolución de problemas clínicopatolóxicos complexos.	A1 A2 A11	B1 B8 B12 B13	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA I. Fisiología Celular	<ul style="list-style-type: none">- Volume e composición dos líquidos celulares.- Características da membrana celular- Transporte e potencial de acción- Transmisión sináptica e neuromuscular- Músculo liso e esquelético- Fisiopatología de la membrana celular- Fisiopatología de la unión neuromuscular- Fisiopatología de la contracción muscular
TEMA II. Sistema Cardiocirculatorio.	<ul style="list-style-type: none">- Circuito do sistema cardiovascular- Hemodinámica- Electrofisiología- Contracción del músculo cardíaco- Ciclo cardíaco- Presión arterial y retorno venoso- Microcirculación- Insuficiencia circulatoria- Patología das válvulas- Arritmias cardíacas- Isquemia miocárdica- Patología do pericardio- Patología da presión arterial- Patología vascular periférica

TEMA III. Sistema Respiratorio	- Estructura do sistema respiratorio - Volúmenes e capacidades pulmonares - Mecánica da respiración - Intercambio de gases e transporte de oxíxeno e CO2 - Relacións ventilación perfusión - Control da respiración - Insuficiencia respiratoria - Patoloxía do parénquima pulmonar - Patoloxía da pleura e do mediastino - Patoloxía da circulación pulmonar
TEMA IV. Sistema Nefrourolóxico	- Líquidos corporais - Fluxo sanguíneo renal - Filtración glomerular - Reabsorción e secreción - Equilibrio iónico e hidroelectrolítico - Regulación da micción - Insuficiencia renal - Patoloxía Glomerular, tubular y tubulointersticial - Patoloxía das vías urinarias
TEMA V. Sistema Gastrointestinal	- Estructura do Aparello dígestivo - Inervación e péptidos gastrointestinais - Motilidade - Secrección - Dígestión e absorción - Fisiología do fígado - Patoloxía do esófago - Patoloxía gastroduodenal - Patoloxía do intestino - Patoloxía do hígado y las vías biliares - Patoloxía do páncreas - Patoloxía do peritoneo
TEMA VII. Sistema Hematopoyético	- Eritrocitos. Grupos sanguíneos. - Leucocitos e Sistema inmune. - Hemostasia e Coagulación Sanguínea. - Patoloxía da serie roja - Patoloxía da serie blanca - Patoloxía da Hemostasia
TEMA VIII. Sistema Endocrino.	- Regulación da secreción hormonal - Relaciones hipotálamo-hipofisarias - Hipófisis - Tiroide - Médula e corteza suprarrenal - Pancreas endocrino - Metabolismo do calcio-fosforo - Patoloxía Glándula tiroides - Patoloxía Glándulas suprarrenales - Patoloxía Eje hipotálamo-hipofisario - Patoloxía Glándulas paratiroides

TEMA VI. Sistema Reproductor	- Diferenciación sexual. - Pubertad. - Fisiología reproductiva masculina. - Fisiología reproductiva femenina. O parto. - Fecundación in vitro. - Patología do Parto. - Enfermedades de transmisión sexual.
TEMA IX. Sistema Nervioso	- Organización do sistema nervioso - Sistemas sensoriais: visión, audición, olfato e gusto - Sistema somato-sensorial - Funciones superiores do SNC - Líquido - Patología de la primera y segunda neuronas - Patología da unión neuromuscular - Patología da coordinación motora - Patología extrapiramidal - Patología da Sensibilidad - Patología do Sistema autónomo - Patología da médula espinal - Patología da corteza cerebral. - Patología do estado de conciencia. - Patología do líquido cefalorraquídeo - Patología Neurovascular cefalorraquídeo

Planificación

Metodologías / pruebas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas trabajo autónomo	Horas totais
Sesión magistral	A1 A2 A11 C4 C11	64	0	64
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A11 B8 B13 C1 C3 C4 C6 C7	40	80	120
Traballos tutelados	A1 A2 A11 B1 B8 B12 C1 C3 C6 C7	12	24	36
Actividades iniciais	B12 C3 C6	3	0	3
Seminario	A1 A2 A11 C3 C4 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12	5	15	20
Proba mixta	A1 A2 A11	3	50	53
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodologías

Metodologías	Descripción
Sesión magistral	Actividad en la que se presentan los temas importantes y se sintetizan los conocimientos actuales que posteriormente servirán de guía de aprendizaje para la preparación de la prueba mixta.
Aprendizaxe colaborativa	Estudio de casos (habitualmente en grupo) utilizando las modalidades que a continuación se especifican: - Aprendizaje basado en resolución de problemas - Trabajo colaborativo

Traballos tutelados	Actividade na que os estudiantes de forma autónoma profundizan ou relacionan coñecementos xurdidos da actividade de resolución de problemas.
Actividades iniciais	Actividade de presentación da asignatura e das fontes de coñecemento e actualización así como da utilización das TIC de cara a preparación da asignatura.
Seminario	Actividade centrada nun tema importante para que a participación do alumnado sirva para fixar coñecementos así como preparar os alumnos de cara a futuras presentacións nos foros propios do desenvolvemento da súa actividade profesional.
Proba mixta	Proba escrita con pregunta curta e tipo test, así como resolución dun caso para avaliar, fundamentalmente, a aprendizaxe dos contidos teóricos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	A atención personalizada relacionada cos traballos tutelados ten como finalidade orientar os estudiantes na realización dos traballos. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A11 B8 B13 C1 C3 C4 C6 C7	Estudo de casos presentados na clase, mediante debate e fixando obxetivos de aprendizaxe. Faranse en grupos pequenos	20
Proba mixta	A1 A2 A11	A proba constará de preguntas curtas e tipo test, relacionadas con contidos teóricos, lecturas, estudio de casos e traballos tutelados. Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. A puntuación mínima para superar a proba será de 5. Nas segunda oportunidade o valor da proba mixta representará o 100% da nota da asignatura.	70
Traballos tutelados	A1 A2 A11 B1 B8 B12 C1 C3 C6 C7	A avaliação dos traballos farase tendo en conta os seguintes apartados: . Descripción e síntese da información dos contidos ou temas relativos ós traballos. . Utilización de léxico específico. Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. A puntuación mínima para superar a proba será de 5. A nota media sumarase á do examen sempre e cando se aprobe o examen.	10

Observacións avaliación
2ª oportunidade, adianto de oportunidade e estudiantes con matrícula parcial a proba mixta é o 100% da cualificación.
A realización
fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: o/a estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produxe na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederse a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- GUYTON H. (2007). Tratado de Fisiología Médica. . Elsevier- COSTANZO L (2011). Fisiología . Elsevier- MEZQUITA (2011). Fisiología Médica. Panamericana- MULRONEY S (2011). Fundamentos de Fisiología. Elsevier- JAVIER LASO (2011). Introducción a la Medicina Clínica. Elsevier Masson- HARRISON (2009). Principios de Medicina Interna. Mc Graw Hill
Bibliografía complementaria	

Recomendacións	
Materias que se recomienda ter cursado previamente	
Materias que se recomienda cursar simultaneamente	
Anatomía/661G01001	
Biología/661G01002	
Materias que continúan o temario	
Nutrición/661G01009	
Enfermaría Clínica (I y II)/661G01012	
Enfermaría Comunitaria I/661G01014	
Enfermaría clínica III/661G01017	
Enfermaría Comunitaria II/661G01019	
Enfermaría Clínica I/661G01034	
Enfermaría Clínica II/661G01035	
Observacións	
<p>Esta materia ten en conta as recomendacións de SOSTENIBILIDADE MEDIO AMBIENTE, PERSOA E IGUALDADE DE XENERO:</p> <p>- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia, realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.</p> <p>NO CASO DE QUE A ENTREGA dos traballos, fose en papel:- Non se empregarán plásticos- Realizaranse impresións a dobre cara- Empregarase preferntemente papel reciclado- Evitarse a impresión de borradores.</p> <p>- Na realización dos traballos tutelados, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluido aquel obtido a través de Internet, sen indicación expresa da sua procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade.</p> <p>- Teranse en conta os principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.</p> <p>- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.</p>	

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías